

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในสมัยโบราณมาจนถึงศตวรรษที่ ๑๙ มุ่งต่อการลงโทษโดยถือว่าเป็นการแก้แค้นทดแทนหรือยับยั้งมากกว่าการแก้ไขฟื้นฟู เพราะฉะนั้นผู้กระทำผิดส่วนมากจึงได้รับการลงโทษอย่างรุนแรงและอย่างน้อยที่สุดก็ถูกจำคุก ซึ่งผลของการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดดังกล่าวนี้ มีแต่จะทำให้ผู้กระทำผิดประพฤติดันเป็นอาชญากรมากยิ่งขึ้น จากปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้จึงทำให้ความเชื่อถือในวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดดังกล่าวลดลง และหันไปหาวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดอย่างมีมนุษยธรรม และเป็นรายบุคคลมากยิ่งขึ้น ซึ่ง จอห์น ออโต ไรน์แมนน์ ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแนวความคิดจากวิธีการลงโทษมาเป็นวิธีการแก้ไขบำบัดและจากการจำคุกมาเป็นวิธีการเสี่ยงการจำคุก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ชุมชนควรมีส่วนรับผิดชอบในการป้องกันอาชญากรรม และในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด และจากกฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ เมื่อปี ค.ศ. ๑๘๗๘ ซึ่งระบุในสาระสำคัญว่า "บุคคลซึ่งโดยเหตุผลพอจะเชื่อได้ว่าจะกลับตนเป็นคนดีได้โดยไม่ต้องรับการลงโทษจำคุก ควรจะได้รับการคุมความประพฤติ" (สุพจน์ สุโรจน์ ๒๕๒๕ ก : ๑๙๖-๑๙๗)

มลรัฐแมสซาชูเซตส์ และประเทศอังกฤษได้รับเกียรติร่วมกันในฐานะที่เป็นผู้ให้กำเนิดระบบคุมประพฤติแก่โลก (United Nations, in Carter and Wilkins, eds. 1976 : 89) ในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ที่เจริญแล้วส่วนมากได้มีระบบคุมประพฤติผู้กระทำผิดทั้งที่เป็นเด็กและผู้ใหญ่ ซึ่งในบางประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น ประเทศเนเธอร์แลนด์ และอื่น ๆ ก็มีระบบคุมประพฤติผู้กระทำความผิดที่ก้าวหน้ามาก (สุพจน์ สุโรจน์ ๒๕๒๕ ก : ๑๙๙)

สำหรับในประเทศไทยนั้นก็ได้นำระบบคุมประพฤติมาใช้กับเด็กและเยาวชน ก่อน คือตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๔๕ เป็นต้นมา จนกระทั่งปัจจุบัน ศาลคดีเด็กและเยาวชน ได้ใช้วิธีการคุมประพฤติเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และได้ผลดีมากพอสมควร คือประมาณ ร้อยละแปดสิบห้าของผู้ถูกคุมความประพฤติพ้นจากคุมประพฤติไปด้วยดีโดยไม่ถูกถอนคุม- ประพฤติหรือทำผิดอีก (อุทัย อติแพทย์ ๒๕๒๑ ก ; ๑๖-๑๗) ส่วนการคุมประพฤติ ผู้ใหญ่นั้นได้เริ่มดำเนินงานเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๒ โดยมีสำนักงาน คุมประพฤติกกลางเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ตั้งแต่เปิดดำเนินงานมาจนกระทั่งปัจจุบัน นับเป็นเวลา ๕ ปี ในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นงานใหม่ย่อมประสบปัญหาต่าง ๆ รอบด้าน ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งคือ ปัญหาจากตัวบทกฎหมาย กฎหมายจะวางขอบเขตในการ ดำเนินงาน กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ใช้กฎหมายตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การ ดำเนินงานคุมประพฤติผู้ใหญ่เท่าที่ผ่านมาได้เผชิญกับอุปสรรคตลอดจนข้อขัดข้องอันเนื่อง มาจากข้อจำกัดหรือบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน วิทยา- นินธ์ฉบับนี้จึงมุ่งที่จะวิเคราะห์และหยิบยกปัญหาอันเกิดจากการบังคับใช้กฎหมายที่ เกี่ยวกับการคุมประพฤติผู้ใหญ่ดังกล่าว อีกทั้งเสนอแนวทางแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้ งานคุมประพฤติดำเนินไปอย่างราบรื่นและประสบความสำเร็จสมดัง เจตนารมณ์ใน การนำระบบนี้มาใช้ในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

เพื่อเสนอแนวความคิด ทฤษฎี และหลักการคุมประพฤติ ทำการวิเคราะห์ กฎหมายที่เกี่ยวกับการคุมประพฤติผู้ใหญ่ โดยพิจารณาในเนื้อหาของกฎหมายนั้น ๆ ว่ายังมีส่วนบกพร่องหรือไม่เหมาะสมอย่างไร ก่อให้เกิดอุปสรรคและปัญหาในการ ดำเนินงานคุมประพฤติอย่างไร รวมทั้งเสนอแนวทางปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้มา ซึ่งกฎหมายที่เหมาะสมยิ่งขึ้น เปรียบเทียบกฎหมายคุมประพฤติของต่างประเทศเพื่อนำ ส่วนดีมาปรับปรุงใช้เป็นแนวทางแก้ไขกฎหมายของไทยต่อไป

ขอบเขตของวิทยานิพนธ์

ศึกษาเฉพาะวิธีการคุมประพฤติผู้ใหญ่ ซึ่งสำนักงานคุมประพฤติกลาง เป็นผู้ดำเนินงานและรับผิดชอบ อธิบายประวัติความเป็นมา แนวความคิด ทฤษฎี และหลักการคุมประพฤติ วิเคราะห์กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการคุมประพฤติผู้ใหญ่ซึ่งกำลังใช้บังคับอยู่ในทางปฏิบัติ แสดงขั้นตอนการทำงาน แสดงผลการปฏิบัติงานในรูปแบบข้อมูลทางสถิติ รวมทั้งข้อขัดข้องต่าง ๆ อันเกิดจากกฎหมาย

วิธีการวิจัย

จะทำโดยการวิจัยเอกสารทั้งในภาคภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมทั้งทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและมีความรู้เชี่ยวชาญในงานคุมประพฤติ วิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้จะดำเนินการทั้งในประเทศ และเดินทางไปทำการวิจัยในต่าง-^{Ver}ประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและถูกต้องมากที่สุด

ประโยชน์ที่จะได้รับจากวิทยานิพนธ์

ทำให้ทราบถึงแนวความคิด ทฤษฎีและหลักการคุมประพฤติ ตลอดจนประวัติความเป็นมาของการคุมประพฤติว่ามีวิวัฒนาการมาอย่างไร ประวัติการคุมประพฤติในประเทศไทย โดยจะมุ่งเฉพาะงานคุมประพฤติผู้ใหญ่ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ตลอดจนขั้นตอนในการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานโดยเสนอในรูปการประเมินผลทางสถิติ เพื่อชี้ให้เห็นถึงปัญหาและข้อบกพร่องอันเนื่องมาจากกฎหมายที่ยังไม่เหมาะสม ทำให้ทราบถึงการดำเนินงานคุมประพฤติผู้ใหญ่ของประเทศอื่นที่การคุมประพฤติได้ลงรากฐานอย่างมั่นคง และมีระบบการดำเนินงานที่น่าสนใจ สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับประเทศ-

ไทย ท้ายสุดเป็นการแสดงแนวทางแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น และบรรลุถึงจุดมุ่งหมายในการนำระบบนี้มาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทาง
อาญา